

วันที่ ๑ เดือน ต.ค พ.ศ. ๕๖ ๒๕๖๓ ๑๓

กรมหมอดินเร่งพัฒนาปุ๋ยรายแปลง นำพาเกษตรกรไทยสู่การเป็นสมาร์ทฟาร์มเมอร์

จากเมื่อครั้งที่ กรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกับกรมวิชาการ เกษตร กรมการข้าว และกรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดทำโปรแกรม “คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยรายแปลง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ย” ขึ้นในปี 2551 ตามนโยบายการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขณะนั้นได้มีการขึ้นราคาน้ำมันอย่างมาก ส่งผลให้ราคาปุ๋ยเคมีขยับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้คำว่า “ปุ๋ยรายแปลง” กลายเป็นคำที่คุ้นหูที่ติดปากมาจนถึงปัจจุบัน

หลังจากนั้นเป็นต้นมา โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการใช้งานอย่างต่อเนื่อง พร้อมๆ กับหลักการและแนวความคิดของปุ๋ยรายแปลงก็ได้รับการพัฒนาและขยายขอบเขตสู่การจัดการในด้านอื่นๆ มากขึ้น และก้าวเข้าสู่เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างโปรแกรมบนโทรศัพท์มือถือ นางกุลรัศมี อนันต์พงษ์สุข รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินด้านวิชาการ กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเริ่มต้นจากการเป็นโปรแกรมสารสนเทศ เพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่หรือเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลข้อสนเทศในการจัดการดินและปุ๋ย ตามหลักของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้ โดยให้คำแนะนำใน 6 พืชหลัก คือ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน มีหลักการพื้นฐานคือ เมื่อเกษตรกรนำตัวอย่างดินมาวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารในดิน ได้ผลเป็นค่าสูง กลาง ต่ำ ของธาตุ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม แล้วนำค่าที่ได้ป้อนเข้าสู่โปรแกรมปุ๋ยรายแปลง ระบุชนิดพืช ระบุชนิดดิน โปรแกรมก็จะบอกถึงคำแนะนำการจัดการดินที่เหมาะสมกับพืชนั้นๆ และคำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับชนิดพืชและค่าวิเคราะห์ดิน แต่เมื่อมีการพัฒนาและการแนะนำส่งเสริมการใช้งานโปรแกรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปุ๋ยรายแปลงก้าวสู่เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยที่มีความจำเพาะขึ้น และมีความชัดเจนในเรื่องการจัดการดินตามสมบัติและชนิด

รายงานพิเศษ

ของดินมากขึ้น ทำให้เกิดเป็นแนวคิดหรือเป็นหลักการในการจัดการดินและปุ๋ย หรือเรียกรวมๆ ว่าหลักการ “ปุ๋ยรายแปลง” นั่นคือ นอกจากจะกล่าวถึงคำแนะนำการใช้ปุ๋ยแล้ว ยังบูรณาการคำแนะนำการจัดการดิน การจัดการอินทรีย์วัตถุ การอนุรักษ์ดินและน้ำ ฯลฯ เข้าเป็นล้วนเดียวกัน

ด้วยหลักการดังกล่าว ทำให้เกิดเป็นการบริหารจัดการไร่-นาเฉพาะพื้นที่เป็นรายแปลง ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมศักยภาพทางการเกษตรของไทยให้สูงขึ้น แต่การจะเข้าสู่หลักการปุ๋ยรายแปลงอย่างสมบูรณ์แบบนั้น จำเป็นต้องมีข้อมูลข้อสนเทศจำนวนมากในการประมวลผล ซึ่งลวกรเป็นข้อมูลที่มีความละเอียดเป็นปัจจุบัน และจำเป็นต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยแบบบูรณาการแยกตามพื้นที่รายแปลง ฉะนั้น กรมพัฒนาที่ดินจึงได้ทำการศึกษาวิจัยตามหลักการปุ๋ยรายแปลงควบคู่ไปกับการพัฒนาโปรแกรมปุ๋ยรายแปลง เพื่อให้ปุ๋ยรายแปลงเป็นสะพานเชื่อมระหว่างข้อมูลข้อสนเทศจากงานวิจัยสู่เกษตรกร และนำพาเกษตรกรสู่การใช้เทคโนโลยี

วันที่ ๑

เดือน

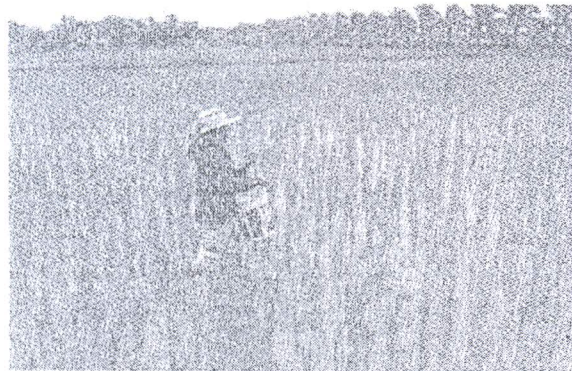
๓.๑

พ.ศ.

๕๖

๑๑๖๓

๐๓

กุลรัศมี อนันตพงษ์สุข

การจัดการดินและปุ๋ยรายแปลงในการสร้างความมั่นคงทางการเกษตรและคุณภาพชีวิต

นางกุลรัศมี กล่าวอีกว่า จากข้อมูลข้อสนเทศในการจัดการดินและปุ๋ยรายแปลง ผ่านโปรแกรมปุ๋ยรายแปลง ผู้จัดการดินและปุ๋ยระดับไร-นา คือ ความคาดหวังในการนำพาเกษตรกรไทยสู่การเป็น smart farmer และทำอย่างไรให้ข้อมูลข้อสนเทศผ่านโปรแกรมปุ๋ยรายแปลงสู่เกษตรกรได้อย่างสะดวก แนวทางหนึ่งที่กรมพัฒนาที่ดินให้ความสำคัญคือ การใช้โปรแกรมผ่านระบบ online และการทำเป็นโปรแกรมสำหรับโทรศัพท์มือถือ (smart phone) และแท็บเล็ต ซึ่งภายในปี 2557 นี้ โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงรุ่นแรกสำหรับโทรศัพท์มือถือคงได้ปรากฏสู่สายตาของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรไทย และโปรแกรมปุ๋ยรายแปลงจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยให้แก่เกษตรกรสร้างเกษตรกรไทยให้เป็น smart farmer และช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้นำโปรแกรมปุ๋ยรายแปลงไปใช้เป็น smart officer

ขณะเดียวกันปุ๋ยรายแปลง online และปุ๋ยรายแปลงสำหรับคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ก็จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพของการให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ย เนื่องจากโปรแกรมสำหรับโทรศัพท์มือถือแม้จะสะดวกในการทำงานแต่ก็มีข้อจำกัดบางประการ ทำให้ไม่สามารถเชื่อมต่อเป็นแนวทางเพียงแนวทางเดียวในการให้คำแนะนำได้

นอกจากการพัฒนาเครื่องมือในการนำพาหลักการจัดการปุ๋ยรายแปลงจากงานวิจัยสู่เกษตรกร หรือการพัฒนาโปรแกรมแล้ว การศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมข้อมูลข้อสนเทศต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์ของคำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยรายแปลง เป็นสิ่งที่กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขอบเขตการใช้งานโปรแกรมปุ๋ยรายแปลงขยายจากพืช 6 ชนิด เพิ่มเป็น 12 ชนิด และจะเป็น 20 กว่าชนิดในรุ่นถัดๆ ไป จากคำแนะนำเรื่องปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียว